

Gorzów Wlkp., dnia 27 stycznia 2014 r.



WOJEWODA LUBUSKI

Jerzy Ostroch

FBC-IV.431.18.2013.TWit

Pan

Stanisław Drobek

Wójt Gminy Trzebiechów

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art.28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o województwie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.), w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), w dniach od 4 listopada 2013 r. do 19 listopada 2013 r., w Urzędzie Gminy Trzebiechów (ul. Sulechowska 2, 66-132 Trzebiechów) została przeprowadzona w trybie zwykłym planowa kontrola finansowa.

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Finansów, Budżetu i Certyfikacji Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.:

- Tomasz Witkowski – Starszy Inspektor w Oddziale Kontroli – na podstawie upoważnienia Wojewody Lubuskiego nr 472-1/2013 z dnia 31 października 2013 r. - przewodniczący zespołu kontrolnego,
- Grzegorz Grzesiowski – Starszy Inspektor w Oddziale Kontroli - na podstawie upoważnienia Wojewody Lubuskiego nr 472-2/2013 z dnia 31 października 2013 r.,
- Anna Kokocińska-Biedrzycka – Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli - na podstawie upoważnienia Wojewody Lubuskiego nr 472-3/2013 z dnia 31 października 2013 r.

PRZEDMIOT I ZAKRES KONTROLI:

Wykorzystanie dotacji przekazanych z budżetu Wojewody na wykonywanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz realizacja dochodów budżetowych w związku z wykonywaniem zadań zleconych w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2012 r.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 pkt 2 ustawy o województwie i administracji rządowej w województwie, w związku z art. 4 ustawy o kontroli w administracji rządowej, kontrolę przeprowadzono pod względem legalności, gospodarności i rzetelności.

Działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą została oceniona pozytywnie z nieprawidłowościami.

Oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

I. WYKORZYSTANIE I ROZLICZENIE DOTACJI CELOWYCH

Na realizację zadań objętych kontrolą Gmina Trzebiechów otrzymała w 2012 r. w § 2010 - Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami, z budżetu państwa, za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego, w łącznej wysokości 1.581.951,93 zł.

Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 1. Dotacje celowe.

Kwoty w zł						
Dział	Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Otrzymana dotacja	Wykonanie dotacji	Kwota niewykorzystanej dotacji
010	01095	Pozostała działalność	175 561,00	175 559,93	175 559,93	0,00
750	75011	Urzędy wojewódzkie	47 400,00	47 400,00	47 400,00	0,00
752	75212	Pozostałe wydatki obronne	550,00	550,00	550,00	0,00
852	85212	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	1 330 000,00	1 330 000,00	1 330 000,00	0,00
	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	6 342,00	6 342,00	6 200,96	141,04
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	2 000,00	2 000,00	1 484,00	516,00
	85295	Pozostała działalność	20 100,00	20 100,00	20 000,00	100,00
x	x	Ogółem	1 581 953,00	1 581 951,93	1 581 194,89	757,04

Ustalono, że dotacje zostały ujęte w budżecie gminy na podstawie informacji otrzymanej z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. - pismo FB.I.3110.32.2011.MRat z dnia 17.10.2011 r. Wszystkie zmiany planu dotacji dokonywane na podstawie zarządzeń Wojewody Lubuskiego lub decyzji Ministra Finansów wprowadzone zostały do budżetu gminy uchwałami Rady Gminy lub zarządzeniami Wójta.

Plan finansowy po dokonanych zmianach został ustalony w wysokości 1.581.953,00 zł.

Dotację wykorzystano w kwocie 1.581.194,89 zł. Niewykorzystana dotacja wyniosła 757,04 zł, co stanowi 0,05% otrzymanych środków. Zwrotu niewykorzystanej dotacji na rachunek Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego dokonano w dniu 31.12.2012 r. Z dotacji rozliczono się w terminie, zgodnie z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Nie stwierdzono przekroczenia planu dotacji na zadania zlecone.

Sprawdzono wydatki w poszczególnych rozdziałach klasyfikacji budżetowej, zgodnie z przyjętą metodyką kontroli.

Dotacje w rozdziale 01095, 75011 i 75212 realizowane były przez Urząd Gminy w Trzebiechowie. Dotacje w rozdziale 85212, 85213, 85228 i 85295 realizowane były przez gminną jednostkę budżetową Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS) w Trzebiechowie.

1. Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01095 - Pozostała działalność

Skontrolowano wykorzystanie dotacji z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. Nr 52, poz. 379 ze zm.).

W kontrolowanym okresie wydano 102 decyzje o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, na łączną kwotę 172.117,57 zł.

Skontrolowano 10 decyzji dla 10 producentów rolnych na łączną kwotę 87.213,44 zł, co stanowi 50,67% wypłaconego producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego.

W uzasadnieniach wydawanych decyzji nie wskazano powierzchni użytków rolnych będących podstawą do naliczenia rocznego limitu. W sytuacjach wystąpienia rozbieżności pomiędzy ilością hektarów wskazanych we wniosku a wynikającą z ewidencji gruntów uniemożliwia to dokonanie weryfikacji prawidłowości wyliczenia limitu.

Zgodnie z art. 107 §3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) *„uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej (...)”*.

Wójt Gminy wyjaśnił, że *„w decyzjach zawierano wszelkie dane wymagane ustawą z dnia 10 marca 2006 roku o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. Nr 52, poz. 379 ze zm.)”*. Wójt zobowiązał się, że uzasadnienia decyzji będą dostosowane do przepisów Kpa.

Roczny limit zwrotu podatku akcyzowego dla jednego producenta rolnego w decyzji nr 3/2012 z dnia 07.03.2012 r. oraz nr 8/2012 z dnia 07.09.2012 r. został naliczony w wysokości 7.778,66 zł. Z ewidencji gruntów oraz złożonego wniosku wynika, że producent rolny na dzień 01.02.2012 r. użytkował grunty rolne o powierzchni 86,9577 ha, co po przeliczeniu daje limit roczny w wysokości 7.104,44 zł, tj. niższy niż określony w decyzji o kwotę 674,22 zł, co jest niezgodne z art. 4 ust. 1, 2 i 3 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Wójt Gminy wyjaśnił, że przyczyną powyższej nieprawidłowości było mylne zaliczenie do użytków rolnych nieruchomości, które na podstawie decyzji Starosty Zielonogórskiego z dnia 06.12.2011 r. zostały przekwalifikowane na lasy.

Skutkiem nieprawidłowości jest nadebranie dotacji na kwotę 481,61 zł.

Producent rolny w 2012 r. otrzymał zwrot podatku akcyzowego na podstawie decyzji nr 3/2012 w kwocie 2.242,31 zł oraz na podstawie decyzji nr 8/2012 w kwocie 5.334,30 zł. Łącznie producent przedstawił faktury uprawniające do zwrotu podatku akcyzowego w wysokości 7.576,61 zł.

Nadebrana kwota stanowi 472,17 zł (tj. 7.576,61 zł – 7.104,44 zł - prawidłowy roczny limit) oraz 9,44 zł z tytułu naliczenia kosztów obsługi 2% od nadpłaconego zwrotu podatku akcyzowego.

Wójt Gminy wydał decyzję o zwrocie pobranych w nadmiernej wysokości środków przez producenta rolnego. W dniu 14.11.2013 r. Gmina dokonała zwrotu na konto Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego nadmiernie pobranej dotacji w wysokości 538,61 zł tj. wraz odsetkami naliczonymi jak dla zaległości podatkowych, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 4 i 5 ustawy o finansach publicznych.

Na podstawie wyciągu bankowego nr 83/2012 z 08.05.2012 r. i 85/2012 z 10.05.2012 r. oraz raportu kasowego nr 2012/0092 z 11.05.2012 r. ustalono, że wystąpiły opóźnienia w wypłacie producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego za pierwszy okres. W przypadku przelewów opóźnienie wyniosło 8 i 10 dni. Natomiast w przypadku płatności gotówkowych opóźnienie wyniosło 11 dni. Dotacja w rozdziale 01095 wpłynęła na konto Urzędu Gminy w dniu 24.04.2012 r.

Wypłata zwrotu podatku akcyzowego z opóźnieniem stanowi naruszenia art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

Wójt Gminy jako przyczynę opóźnień podał wprowadzenie dotacji w rozdziale 01095 do budżetu gminy dopiero w dniu 02.05.2012 r., w wyniku przeoczenia. Wójt dodał, że *„fizyczna wypłata zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym z uwagi na wolne dni majowe oraz zamówieniem i pobraniem gotówki z banku nastąpiła z kilkudniowym opóźnieniem”*.

Żaden ze skontrolowanych rolników nie odwołał się od wydanych decyzji. Pozostałe wymogi wynikające z powyższej ustawy oraz przepisów wykonawczych zostały zachowane.

Koszty obsługi na realizację zadania nie przekroczyły 2% wypłaconej akcyzy czyli kwoty 3.442,35 zł.

Na podstawie wydruku z ewidencji księgowej ustalono, że w rozdziale 01095 – Pozostała działalność, w §4430 – Różne opłaty i składki zaksięgowano całą kwotę wykorzystanej dotacji, łącznie z kosztami obsługi na realizację zadania.

Ustalono, że środki zostały przeznaczone na wypłatę wynagrodzenia wraz ze składkami dla pracownika wykonującego zadanie oraz na zakup materiałów biurowych i usługi pocztowe.

Skontrolowana dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Z wykonania zadania sporządzone zostały sprawozdania okresowe i sprawozdanie roczne, które złożono do Wydziału Gospodarki Nieruchomościami LUW. Nadebranie dotacji miało wpływ na wykazanie nierzetelnych danych w sprawozdaniu za drugi okres oraz sprawozdaniu rocznym.

2. Dział 750 – Administracja publiczna, Rozdział 75011 – Urzędy Wojewódzkie

Dotację przekazano na wykonywanie zadań zleconych polegających na prowadzeniu ewidencji ludności i dowodów osobistych, ewidencji działalności gospodarczej, spraw obronnych i obrony cywilnej.

Skontrolowano 100% otrzymanej dotacji. Powyższe zadania wykonywały w Urzędzie Gminy 3 osoby.

Wójt Gminy wyjaśnił, że „ w związku z wykonywaniem zadań zleconych (...) proporcjonalnie ustalono do wysokości otrzymanej dotacji wydatki w rozdziale 75011 – Urzędy Wojewódzkie tj. między innymi na wynagrodzenia osobowe pracowników. dodatkowe wynagrodzenia roczne, składki na ubezpieczenie społeczne, fundusz pracy, zakupy art. biurowych, druki, asystę techniczną do programu USC, delegacje służbowe, odpis na ZFŚS, szkolenia pracowników, ogrzewanie oraz energię biur pomniejszając tym samym wydatki w rozdziale 75023 Urzędy gmin. Ogółem wynagrodzenia osób wykonujących zadania zlecone wyniosły w 2012 roku 109.865,67 zł w tym na dodatkowe wynagrodzenie roczne 8.519,40 zł”.

Gmina wykorzystowała całą otrzymaną z LUW dotację w wysokości 47.400,00 zł.

Ustalono, że pracownicy zadania zlecone z zakresu administracji rządowej mają wpisane do zakresów czynności. Skontrolowana dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem oraz prawidłowo ujęta w ewidencji księgowej.

3. Dział 752 – Obrona narodowa, rozdział 75212 - Pozostałe wydatki obronne

Dotację przekazano na przeprowadzenie szkolenia obronnego.

Skontrolowano 100% otrzymanej dotacji. Środki zostały przeznaczone na zapłatę dwóch rachunków za przeprowadzenie szkoleń obronnych, na podstawie dwóch umów zleceń.

Skontrolowana dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem oraz prawidłowo ujęta w ewidencji księgowej. Wydatki zrealizowano w sposób rzetelny, legalny i gospodarny.

4. Dział 852 - Pomoc społeczna

Urząd Gminy w Trzebiechowie przekazywał dotacje w dziale 852 – Pomoc społeczna, rozdziałach 85212, 85213, 85228 i 85295 na konto Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS) w Trzebiechowie, który jest jednostką podległą gminie i wykonuje zadania z zakresu pomocy społecznej. Wysokość otrzymanej i przekazanej dotacji wyniosła 1.358.442,00 zł. Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że dotacje były przekazywane w sposób umożliwiający pełne i terminowe realizowanie zadań zleconych przez GOPS.

W dniu 20.02.2009 r. z Krajowym Rejestrem Długów Biurem Informacji Gospodarczej S.A. Gmina podpisała umowę o współpracy. Przedmiotem umowy jest przekazywanie informacji gospodarczych dotyczących dłużników alimentacyjnych.

Wójt Gminy Trzebiechów udzielił Panu Krzysztofowi Marcinkowi - Kierownikowi GOPS upoważnienia do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

Za prowadzenie rachunkowości jednostki odpowiada Pani Sylwia Ćwiertniewicz, która zatrudniona jest w GOPS na stanowisku Samodzielnej Księgowej, co wynika z zakresu czynności z dnia 01.06.2009 r. Za windykację należności z tytułu funduszu alimentacyjnego odpowiada Pan Krzysztof Marcinek – Kierownik GOPS, zgodnie z upoważnieniem Wójta Gminy Nr 12/2008 z dnia 28.02.2008 r.

Skontrolowano wydatki w poszczególnych rozdziałach klasyfikacji budżetowej:

4.1. Dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Skontrolowano dotację na kwotę 134.699,00 zł, co stanowi 10,13% wykorzystanej dotacji w tym rozdziale.

Środki dotyczą wypłaconych w czerwcu 2012 r. świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego zakwalifikowanych w § 3110 oraz wydatków w 2012 r. w § 4010, § 4040, które dotyczyły wypłaty części wynagrodzenia oraz części dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla osoby wykonującej zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Przysługujące gminie 3% na koszty obsługi w rozdziale 85212 zostały wyliczone prawidłowo, stosownie do art. 33 ust. 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.) oraz art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tekst jedn.: Dz.U. z 2012 r. poz. 1228 ze zm.).

4.2. Dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej

Skontrolowano dotację na kwotę 2.059,20 zł, co stanowi 33,21% wykorzystanej dotacji w tym rozdziale.

Na podstawie deklaracji ZUS DRA za miesiące: styczeń, luty, marzec i kwiecień 2012 r. (co stanowi 33,33% deklaracji z badanego okresu) oraz ewidencji księgowej stwierdzono, że składki zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne zostały naliczone prawidłowo i odprowadzone w terminie. Dane z deklaracji pokrywają się z kwotami wykazanymi w ewidencji księgowej.

4.3. Dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Skontrolowano dotację na kwotę 1.484,00 zł, co stanowi 100,00% wykorzystanej dotacji w tym rozdziale.

Wykorzystana dotacja została wydatkowna w § 4170 i przeznaczono ją na wypłatę wynagrodzeń z tytułu umowy zlecenia, zawartej w dniu 15.10.2012 r. Umowę zawarto na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osoby z zaburzeniami psychicznymi. Wypłat dokonano zgodnie z umową na podstawie wypełnionych i przedłożonych kontrolek czasu pracy.

Dane z umowy zlecenia i list wypłat pokrywają się z kwotami wykazanymi w ewidencji księgowej.

4.4. Dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85295 - Pozostała działalność

Skontrolowano dotację na kwotę 8.100,00 zł, co stanowi 40,50% wykorzystanej dotacji w tym rozdziale.

Do kontroli wybrano 19 decyzji. Środki przeznaczono na wypłatę dodatków do świadczeń pielęgnacyjnych, stosownie do:

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27.12.2011 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. Nr 295, poz. 1746),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 09.05.2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. poz. 551),
- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25.06.2012 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne (Dz. U. poz. 732).

Skontrolowane dotacje zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem oraz dokonane w sposób rzetelny, legalny i gospodarny, prawidłowo zaklasyfikowane i zaksięgowane w ewidencji księgowej. Dokumenty księgowe zostały sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno – rachunkowym przez upoważnionych pracowników, zadekretowane i zatwierdzone do wypłaty. Zobowiązań wymagalnych nie stwierdzono.

II. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETU PAŃSTWA

Gmina Trzebiechów uzyskała dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w rozdziale 85212 w wysokości ogółem 36.747,27 zł.

Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Dochody z realizacji zadań zleconych.

Kwoty w zł

Dział	Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Należności	Dochody wykonane	Zaległości
852	85212	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	-	731.745,81	*36.364,77	695.381,04
	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	-	382,50	382,50	-
x	x	Ogółem		732.128,31	36.747,27	695.381,04

* kwota z tytułu funduszu alimentacyjnego, zaliczki alimentacyjnej i odsetek

1. Dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85212 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego

Skontrolowano należności i dochody w następujących paragrafach dochodów:

- §0920 – Pozostałe odsetki – są to odsetki naliczone z tytułu nieterminowych zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- §0970 – Wpływy z różnych dochodów – są to należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej,
- §0980 – Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Ewidencja należności w rozdziale 85212 prowadzona jest w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzebiechowie.

Kierownik OPS nie ustalił w formie pisemnej dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości, co jest niezgodne z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.).

Kierownik OPS wyjaśnił, że „w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzebiechowie nie przyjęto odrębnej polityki rachunkowości, ośrodek do tej pory opierał się na polityce rachunkowości gminy. Wyżej wymieniony dokument planowano przyjąć w roku 2014”.

Na podstawie zarządzenia nr 46/2010 z dnia 30 grudnia 2010 r. Wójt Gminy wprowadził zasady rachunkowości budżetowej i plan kont Gminy Trzebiechów oraz jej jednostek budżetowych.

W opisie używanych programów księgowych załączonych do powyższego zarządzenia nie ujęto programu Top-Team, w którym prowadzona jest szczegółowa ewidencja należności dłużników w funduszu alimentacyjnym. Nie opisano także w jakiej formie prowadzona jest ewidencja należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej.

Polityka rachunkowości obowiązująca w Gminie nie jest dostosowana do potrzeb GOPS.

Ustalono, że powyższe należności księgowane są na koncie 240 z podziałem wg dłużników. Kartoteki dłużników z tytułu funduszu alimentacyjnego założone są w programie do ewidencji funduszu alimentacyjnego Top-Team. Kartoteki dłużników z tytułu zaliczki alimentacyjnej prowadzone są ręcznie.

Wynikające z art. 27 ust. 1 i 1a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów odsetki od wypłaconych świadczeń z tytułu funduszu alimentacyjnego były naliczane co kwartał oraz w momencie zwrotu dokonywanego przez komornika, zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.).

Obowiązek prowadzenia działań windykacyjnych wynika z przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Zaległość na dzień 31.12.2012 r. z tytułu należności i odsetek w funduszu alimentacyjnym wyniosła 474.893,72 zł, a z tytułu zaliczki alimentacyjnej 220.487,32 zł. Łączne zadłużenie w rozdziale 85212 wyniosło 695.381,04 zł.

Zaległości w funduszu alimentacyjnym posiadało 38 osób. Skontrolowano podejmowane działania wobec 21 dłużników, zalegających na dzień 31.12.2012 r. na łączną kwotę 174.072,59 zł, co stanowi 36,66% łącznej kwoty zaległości z tytułu funduszu alimentacyjnego. Dokonano następujących ustaleń:

- 1) wobec 15 dłużników działania windykacyjne prowadzi organ właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika,
- 2) jeden z dłużników przebywał w 2012 roku w zakładzie karnym,
- 3) informację o stanie zaległości dłużników przekazywano do biura informacji gospodarczej co miesiąc,
- 4) wobec jednego dłużnika w 2012 r. skierowano wniosek do prokuratury o ściganie w trybie art. 209 §1 Kodeksu karnego oraz skierowano wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy,
- 5) wobec jednego dłużnika nie wystąpiono do sądu o ustanowienie kuratora – komornik nie ustalił aktualnego miejsca pobytu, dłużnik nie odbiera korespondencji,
- 6) wobec jednego dłużnika tytuł wykonawczy za okres świadczeniowy 2011/2012 wystawiono w ostatnim dniu kontroli - 19.11.2013 r., tj. 8 miesięcy po wystawieniu upomnienia,
- 7) w kartotece jednego dłużnika wykazano kwotę zaległości głównej na dzień 31.12.2012r. 860,49 zł oraz odsetek 5,21 zł, a wg konta dłużnika 240-2-22 zaległość główna wynosiła 1.000,00 zł oraz z tytułu odsetek 6,05 zł,
- 8) z opóźnieniem:
 - wydano zawiadomienia do 15 dłużników o wszczęciu postępowania administracyjnego (w terminach od 37 do 85 dni po zakończeniu okresu świadczeniowego),
 - wydano decyzje o zwrocie należności z tytułu funduszu alimentacyjnego do 2 dłużników (w terminach 169 i 185 dni od wszczęcia postępowania),
 - wystawiono upomnienia do 20 dłużników (w terminach od 33 do 145 dni od daty wydania decyzji o zwrocie należności),
 - wystawiono tytuły wykonawcze wobec 18 dłużników (w terminach od 34 do 120 dni od wystawienia upomnienia).

Odnosnie dokonanych ustaleń Kierownik GOPS wyjaśnił, że:

- „ nie wystawiono decyzji o zwrocie dla (...) ponieważ tut. organ nie ustalił miejsca pobytu dłużnika. Zapytania skierowane do komornika sądowego prowadzącego egzekucję oraz do Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA nie przyniosły rezultatów. Ustanowienie kuratora do doręczeń – w odczuciu tut. ośrodka – nie wpłynęłoby na skuteczność egzekucji należności,
- tytuł wykonawczy za okres 2011-12 dot. (...) został wystawiony w dn. 22.03.2013 i przedstawiony zespołowi kontrolującemu w dn. 19.11.2013 r.,
- niedotrzymanie terminów wszczęcia postępowań i wydawania decyzji dot. zwrotu świadczeń z FA spowodowane było tym, iż ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie precyzuje terminów w ww. sprawie. Ponadto zakończenie okresu świadczeniowego zbiega się z przyjmowaniem nowych wniosków zarówno na świadczenia z funduszu alimentacyjnego, jak i świadczenia rodzinne, a co za tym koniecznością wystawienia w stosunkowo krótkim czasie dużej liczby decyzji,
- różnica dot. dłużnika alimentacyjnego (...) wiąże się z faktem, iż egzekucja świadczeń alimentacyjnych dokonana przez komornika nastąpiła na dzień 21.12.2012 ale kwota przekazana została i zaksięgowana w styczniu 2013. Program Top Team Alimenty zaliczył kwotę 139,81 zł na miesiąc grudzień. Natomiast w sprawozdaniu Rb27ZZ wykazano ją dopiero w roku 2013. Stąd w karcie zadłużenia klienta na dzień 2012-12-31 widnieje kwota 860,49 (uwzględniająca ww. wpłatę), zaś na koncie księgowym 1000,00 zł należności głównej ”.

Działania windykacyjne wobec 12 dłużników były nieskuteczne. Komornicy nie wyegzekwowali żadnych wpłat w 2012 r. Od 9 dłużników uzyskano część zwrotu. W 2012 r. komornicy wyegzekwowali należności i odsetki na kwotę 13.069,97 zł, co przy ich zadłużeniu wynoszącym 186.850,09 zł stanowi 7,00%.

Wpływ na opisane powyżej nieprawidłowości miał niewystarczający nadzór Wójta Gminy nad Kierownikiem GOPS, któremu powierzył obowiązki w zakresie funduszu alimentacyjnego.

W kontrolowanym okresie Kierownik GOPS nie wydał decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty lub przesunięciu terminu płatności należności z tytułu funduszu alimentacyjnego, w trybie art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Na podstawie zaksięgowanych wpływów ustalono, że z tytułu funduszu alimentacyjnego uzyskano dochody na łączną kwotę 34.076,09 zł, co stanowi 7,18% należności i odsetek w rozdziale 85212, §0920 i §0980, a z tytułu zaliczki alimentacyjnej uzyskano dochody na kwotę 2.288,68 zł, co stanowi 1,04% należności w rozdziale 85212, §0970.

2. Dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Skontrolowano należności i dochody w §0830 – Wpływy z usług. Są to wpływy z tytułu specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych dla jednej osoby z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z zawartą umową.

Ewidencja należności w rozdziale 85228 prowadzona jest w GOPS w Trzebiechowie. Łącznie uzyskano z powyższego tytułu dochody w wysokości 382,50 zł. Zaległości nie wystąpiły.

Dochody w rozdziale 85212 w §0920, §0970 i §0980 oraz w rozdziale 85228 w §0830 odprowadzono w prawidłowej wysokości na konto LUW, w terminach zgodnych z art. 255 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych.

Gmina dokonała prawidłowego potrącenia należnych dochodów w rozdziale 85212 - zgodnie z art. 27 ust. 4 i 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz w rozdziale 85228 – zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt. 7 ustawy z dnia 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 ze zmianami).

III. SPRAWOZDAWCZOŚĆ BUDŻETOWA

W trakcie kontroli sprawdzono następujące sprawozdania:

- sprawozdania kwartalne Rb-50 o wydatkach związanych z wykonaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, które zostały terminowo przekazane do LUW. Dane ujęte w sprawozdaniu Rb-50 za IV kwartał 2012 roku wynikają z ewidencji księgowej. Sprawozdanie jest zgodne pod względem formalno – rachunkowym.

Stwierdzone podczas kontroli nadebranie dotacji, z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego, miało wpływ na wykazanie w sprawozdaniu Rb-50 w rozdziale 01095 §4430 kwoty nadpłaconej dotacji w wysokości 481,61 zł.

W sprawozdaniu Rb-50 wydatki na koszty obsługi zwrotu podatku akcyzowego producentom rolnym ujęto w §4430, co jest niezgodne z załącznikiem nr 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38 poz. 207 ze zmianami), który określa szczegółową klasyfikację wydatków.

Wójt Gminy wyjaśnił, że „w Urzędzie Gminy przyjęto zasadę, że część dotacji dotycząca kosztów obsługi należąca się Gminie w związku z realizacją zadania w rozdziale 01095 Pozostała działalność („zwrot akcyzy”) pomniejsza wydatki Urzędu Gminy między innymi na wynagrodzenia oraz składki od nich pochodne, zakupy materiałów biurowych, wysyłka pocztowa. Osobą wykonującą w Urzędzie Gminy powierzone zadanie zlecone jest Daniel Seredyński pracownik ds. rolnictwa, ochrony środowiska, sportu i rekreacji. W związku z przeoczeniem nie zaplanowano poprawnie w uchwale budżetowej paragrafów na wyżej wymienione wydatki w rozdziale 01095 – Pozostała działalność, w związku z czym pomniejszone wydatki z Urzędu Gminy zaklasyfikowano w §4430’.

- sprawozdania kwartalne Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, które zostały terminowo przekazane do LUW. Sprawozdanie za 2012 rok zostało sporządzone nierzetelnie.

Na podstawie ustawy budżetowej na 2012 rok zostały ustalone ostateczne kwoty dotacji celowych na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminy oraz kwoty dochodów budżetu państwa związanych z realizacją tych zadań.

W piśmie z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego nr FB-I.3110.3.2012.ASob z dnia 23.03.2012 r., kwoty dochodów w §2350 – Dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego, zostały ustalone dla gminy Trzebiechów w rozdziale 85212 w wysokości 8.700,00 zł oraz w rozdziale 85228 w wysokości 400,00 zł.

We wszystkich sprawozdaniach Rb-27ZZ za 2012 rok nie wykazano planu dochodów, co jest niezgodne z § 5 pkt. 1 oraz § 6 ust. 1 pkt. 1 załącznika nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. o sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103).

Wójt Gminy wyjaśnił, że *„w sprawozdaniach Rb27ZZ w roku 2012 nie wykazywano planu dochodów co było spowodowane przeoczeniem. Ponieważ wyżej wymienione sprawozdanie sporządzane jest przez Gminę na podstawie sprawozdania jednostkowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który nie wykazał planu przez nieuwagę, błąd ten został powielony przez Gminę Trzebiechów”*.

W sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kwartał 2012 roku nie podano kwoty zaległości z tytułu zaliczki alimentacyjnej, funduszu alimentacyjnego oraz odsetek z tytułu funduszu alimentacyjnego. Natomiast w zakresie należności wykazano tylko kwoty zapłacone.

Wójt Gminy wyjaśnił, że *„ Gmina Trzebiechów sporządza sprawozdanie do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego na podstawie sprawozdań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Nie ujęcie w sprawozdaniu Rb27ZZ za IV kwartał 2012 roku kwoty zaległości z tytułu zaliczki alimentacyjnej, funduszu alimentacyjnego oraz odsetek z tytułu funduszu alimentacyjnego przez GOPS było spowodowane powieleniem tego w sprawozdaniu Gminy Trzebiechów. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na koniec roku przeksięgowuje należności oraz zaległości na konto 290 odpisy aktualizujące należności, dlatego powyższe dane nie zostały ujęte w rocznym sprawozdaniu Rb27ZZ”*.

Księgowa GOPS dokonała w dniu 31.12.2012 r. odpisu aktualizującego całej kwoty należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej i funduszu alimentacyjnego. W sprawozdaniu Rb-27ZZ wykazano tylko należności i odsetki zapłacone oraz nie wykazano kwot zaległości.

Kierownik GOPS wyjaśnił, że *„ odpis należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej i funduszu alimentacyjnego dokonano w 100%. Biorąc pod uwagę fakt, iż ściągalność należności od dłużnika alimentacyjnego jest wątpliwa już z chwilą jej przypisania ”*. Kierownik zaznaczył, że kierowano się przepisami art. 35b i 35c ustawy o rachunkowości.

Zgodnie z art. 35b ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, wartość należności podlega aktualizacji przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty przez dokonanie odpisu

aktualizującego, w odniesieniu do należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna - do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem należności.

Dokonanie odpisu aktualizującego w pełnej wysokości jest niezasadne. W toku kontroli ustalono, że na 21 skontrolowanych dłużników komornicy wyegzekwowali należności od 9 dłużników. W tym są regularne, comiesięczne wpłaty. Istnieje więc uzasadnione prawdopodobieństwo wyegzekwowania od niektórych dłużników całej kwoty należności, bądź znacznej jej części.

- sprawozdanie kwartalne Rb-ZN o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych, które zostały terminowo przekazane do LUW. W sprawozdaniu Rb-ZN za IV kwartał 2012 roku w związku z dokonaniem odpisem aktualizującym nie wykazano kwot należności.

Sprawozdania budżetowe Rb-50, Rb-27ZZ i Rb-ZN za IV kwartał 2012 roku zostały sporządzone nierzetelnie. Na podstawie § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. o sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) kierownik jednostki jest zobowiązany do sporządzania sprawozdań rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno – rachunkowym. Za nierzetelne sporządzenie sprawozdań Rb-50, Rb-27ZZ i Rb-ZN odpowiada Wójt Gminy. Ponadto za sporządzenie sprawozdań Rb-27ZZ i Rb-ZN odpowiada Kierownik GOPS.

IV. PODSUMOWANIE

Ocenę skontrolowanej działalności dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

- nadebrano dotację w rozdziale 01095 w kwocie 481,61 zł,
- w wydawanych decyzjach nie wskazywano powierzchni użytków rolnych będących podstawą do naliczenia rocznego limitu – zgodnie z art. 107 § 3 Kpa,
- z opóźnieniem wypłacono producentom rolnym zwrot podatku akcyzowego za pierwszy okres w 2012 roku,
- Kierownik GOPS nie ustalił w formie pisemnej dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości,
- z opóźnieniem podejmowano niektóre działania windykacyjne wobec dłużników alimentacyjnych,
- nie wystąpiono do sądu o ustanowienie kuratora dla dłużnika, którego nie jest znane miejsce pobytu,
- stosowano błędną klasyfikację budżetową dla wydatków z tytułu kosztów obsługi zwrotu podatku akcyzowego,
- nie ujęto kwot planu dochodów w sprawozdaniach Rb-27ZZ,
- nierzetelnie dokonano odpisu aktualizującego należności w rozdziale 85212,
- niewystarczający nadzór ze strony Wójta Gminy nad działalnością GOPS w zakresie prowadzonych działań windykacyjnych wobec dłużników alimentacyjnych oraz sporządzania sprawozdań budżetowych.

W pozostałym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia są:

Wójt Gminy – Stanisław Drobek, Skarbnik Gminy (do dnia 11.04.2013 r.) – Teresa Klimas, Kierownik GOPS - Krzysztof Marcinek, Księgowa GOPS - Sylwia Ćwierniewicz.

Celem uniknięcia w przyszłości nieprawidłowości i uchybień działając na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zalecam:

1. rzetelne naliczanie rocznego limitu zwrotu podatku akcyzowego dla każdego producenta rolnego,
2. podawanie w wydawanych decyzjach powierzchni użytków rolnych będących podstawą do naliczenia rocznego limitu zwrotu podatku akcyzowego,
3. terminowe wypłacanie producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego,
4. stosowanie prawidłowej klasyfikacji budżetowej dla wydatków z tytułu kosztów obsługi zwrotu podatku akcyzowego,
5. ujmowanie kwot planu dochodów w kwartalnych sprawozdaniach Rb-27ZZ,
6. zwiększyć nadzór nad działalnością Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebiechowie w zakresie prowadzonych działań windykacyjnych wobec dłużników alimentacyjnych oraz sporządzania sprawozdań budżetowych,
7. zobowiązać Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do:
 - 1) ustalenia w formie pisemnej dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości,
 - 2) terminowego podejmowania działań windykacyjnych wobec dłużników alimentacyjnych zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
 - 3) wystąpienia do sądu z wnioskiem o ustanowienie kuratora dla dłużnika, którego nie jest znane miejsce pobytu,
 - 4) rzetelnego dokonywania odpisu aktualizującego należności w rozdziale 85212.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt. 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, oczekuję w terminie 30 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu zaleceń oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.